

spehu narodovem, sami pa nečejo nič storiti v to svrhu. Pravi domoljubi naj bi ne spominjali samo drugih, ampak sami sebe; sami naj bi se povzdignili do one stopinje, katero zahtevajo od drugih. Sami naj bi bili učeni, sami spretni in zmožni; s tem bi narodu več koristili kakor z vsem vnemanjem. Zakaj jeden sam narodnjak, ki deluje z umom in roko, lahko povzdigne narod više, kakor stotine ljudij, ki veljajo samo v številu. Ako znajo našinci v družbi s ptujci nastopati umno in dostojno, ako pokažejo svojo omiko in znanost, bodo povsodi slovenskemu imenu v čast in prid.

3. Takrat, ko je Aleksander Véliki pridobil pod svojo oblast velik del sveta, pridobil je slavni Aristotel za tedanji in poznejši čas velik del znanstva. In kdo je več koristil človeštvu, kdo si je pridobil slavnejše ime, Aleksander ali Aristotel? Brez pomisleka rečemo, da Aristotel. Toliko vrednost ima veda. V bojih odločuje pogostoma sreča, v znanstvu pa jedino le prava sposobnost. — Zakaj bi ne mogli izmed Slovencev nekateri povzdigniti se do znanstvene veljave, zakaj bi ne mogli doseči tega, kar dosežajo drugi? Toda mari nam to ni bilo in

nam ni; zadovoljni smo bili s tem, kar nam je dala vetrnjaška sreča: le malokateri so postali kaj z zavednim naporom in doslednim prizadevanjem.

4. Vsi ti načrti bi ne imeli niti podlage, niti uspeha, ako bi ne želeli izvrševati jih takoj pri mladini. Kamor se obrne mladina, tje kaj gre narod. Mladina pa se obrne, kamor jo obrača vzgoja. Zato se mora mladina vzgajati za take vzore, kazati se ji morajo taki vzgledi, prepričati se mora o potrebah in močeh svojega naroda, navdajati se mora z zaupanjem in veseljem, najprej pa seveda z ono vero, v kateri imamo že tukaj srečo pa tudi najboljše poročstvo za bodočo srečo. Lahko se reče, da je največ krivo našega počasnega napredovanja to, da se mladina nič ne zaveda svojega poklica. Ako se pa semtertje zaveda, ima večinoma vse polno napačnih načel in krivih nazorov, s katerimi je bolj pokvarjena kakor pa pripravljena za uspešno narodno delo.

Tako umevamo namen slovenskega naroda in na tej podlagi, mislimo, bi se dal dosežati.

(Dalje)

Češka akademija za vedo, slovstvo in umetnost.

Dné 1. grudna m. l. se je zbralo v svečano razsvetljenem panteonu češkega muzeja mnogo odličnega občinstva, da čuje poročilo o delovanju češke akademije v minulem letu. Ker bi morda tudi marsikateriga Slovenca zanimalo zvedeti kaj o znanstvenem delovanju Čehov, podajem tu kratek posnetek letnega zбора.

Knez Jurij Lobkovic, zaščitnikov namestnik, otvori zbor in omeni, da mora vsakoga veseliti krasni napredek češke akademije, v kateri ima znanstveno, kakor tudi slovstveno in umetnostno delovanje mirno zavetišče v času raznih prepirov v domovini.

Iz poročila glavnega tajnika prof. Šolina posnemljemo, da šteje akademija dva častna člena, pravih členov pa, v I. razredu (vede modroslovne, državne, pravne, družbinske, zgodovine in starožitnosti) 13, v II. (v. matematične, prirodne z zdravilstvom in zemljepisne) 15, v III. (jezikoslovje staro in novejšo) 10, v IV. (češka lepa književnost, obrazovalna umetnost in godba) 15. Poleg tega šteje še vsak razred več izrednih in dopisujočih členov.

Kar se tiče letošnjih objav, izdal je I. razred 5 razprav (Rozpravy), 2 številki historičnega arhiva češke akademije, samostojno delo: „Život církevní v Čechách. Kulturně-historický obraz z XV. a XVI. století“, od Z. Wintera in prvi zvezek filozofskih del, Aristotelovo Politiko v prestavi dr. P. Vychodila. — V razpravah

II. razreda se je tiskalo 36 del 27 pisateljev; razven tega se je izdal popravljeni tretji del Seydlerjeve teoretične fizike, nadaljevanje Pernerjevega dela o čeških grafolitih in prva številka enciklopedije naravoslovnih ved. — III. razred je izdal štiri razprave in pa dva zvezka zbirke virov za spoznavanje literarnega življenja na Češkem, Moravskem in Šleskem. — IV. razred je izdal sedem števil Zbornika svetovne poezije, v katerem se tiskajo prevodi ptujih pesniških del. Od skupnih objav je izšel peti letnik almanaha in 9 števil Vestnika z referati in znanstvenimi, slovstvenimi in umetnostnimi poročili 18 pisateljev.

Za raznovrstne podpore, nagrade, štipendije je razdelila akademija v zmislu svojih pravil nad 20.000 gld. Vseh dohodkov pa je imela 53.055 gld., med njimi deželno in državno podporo, vsako po 20.000 gld. S takimi gmotnimi sredstvi se pač dá kaj storiti.

Poleg tega se je l. 1894. ustanovila pri češki akademiji posebna stalna arheologična komisija za raziskovanje in obvarovanje starodavnih spominikov umetniških, zgodovinskih, pismenih in slovstvenih. Ko je dobila za l. 1895. od češkega deželnega zbora 3000 gld. podpore, lotila se je najprvo naloge, popisati take spomnike na Češkem, Moravskem in Šleskem, a začela tudi z raziskovanjem nekaterih delov. Izdajala bo skupno z arheologičnim odsekom češkega muzeja arheologične in topografične spomnike.

J. B. K.